VALTIOVARAINMINISTER

6.6.2018

Kunta- ja aluehallinto-osasto
Anu Hernesmaa

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

HE 75/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lainajyvästöistä ja siemenrahastoista annetun lain kumoamisesta

Pyydettynä asiantuntijalausuntona valtiovarainministeriö toteaa seuraavaa:

Valtiovarainministeriö pitää esitystä perusteltuna ja kannattaa turhan sääntelyn purkamista.

Valtiovarainministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota lainajyvästöjen ja siemenrahastojen omaisuuden siirtymiseen manttaalikunnille. Manttaalikunnilla organisaationa ei ole muuta tehtävää kuin lainajyvästöjen ja siemenrahastojen ylläpito, koska muut tehtävät ovat käytännössä joko lakanneet kokonaan tai ne ovat sulautuneet osaksi kunnan tehtäviä. Kun lainajyvästöjen ja siemenrahastojen ylläpito lakkautetaan, ei manttaalikunnilla ole tehtäviä.

Valtiovarainministeriö on maa- ja metsätalousministeriön hallituksen esitysluonnosta koskevassa lausunnossaan todennut, että maalaiskuntain kunnallishallinnosta annettuun asetukseen perustuvan manttaalikuntalaitoksen lakkauttamista on valmisteltu aiemmin, mutta lakkauttamisen esteenä on käytännössä ollut se, että lainajyvästöjen ja siemenrahastojen hallinto on tukeutunut manttaalikuntiin. Valtiovarainministeriö katsoi, että manttaalikuntia ei tulisi mainita lainkaan esityksessä omaisuuden mahdollisina saajina, koska manttaalikunnilla ei enää olisi mitään muuta tehtävää. Lisäksi on oletettavaa, että manttaalikuntalaitos tullaan jollakin aikavälillä lakkauttamaan, koska manttaalikunnille itsenäisinä lakiin perustuvina hallinnollisina organisaatioina ei enää ole tarvetta.

Valtiovarainministeriön esittämää muutosta ei ole tehty esitykseen. Näin ollen lainajyvästöiltä ja siemenrahastoilta mahdollista siirtyvää omaisuutta koskeva kysymys tulee ratkaistavaksi manttaalikuntalaitoksen lakkauttamisen yhteydessä. Lakkauttamista koskevaa valmistelua ei ole aloitettu.

Manttaalikuntien tämänhetkisestä toiminnasta ei ole tarkkoja tietoja, mutta ilmeistä on, että suurella osaa manttaalikunnista ei ole enää lainkaan toimintaa. Kiinteistöverotoimikunnan (komiteanmietintö 1989:2) vuonna 1989 tekemän selvityksen mukaan manttaalikuntaa ei ollut tai sillä ei enää ollut toimintaa 151 kunnassa. Olemassa ei ole myöskään keskitettyä tietoa manttaalikuntien omaisuudesta, varoista ja mahdollisista veloista. Manttaalikunnat ovat usein luovuttaneet omaisuuttaan, erityisesti kiinteistöjään, erilaisiin yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Esimerkiksi manttaalikuntien omistuksessa olleita lainajyvästöjen makasiinirakennuksia on luovutettu kunnille ja yleishyödyllisille yhteisöille museorakennuksiksi.